

I

(Resolutioner, rekommendationer och yttranden)

YTTRANDEN

EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN

475:E PLENARSESSIONEN DEN 26 OCH 27 OKTOBER 2011

Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om "Socialt entreprenörskap och socialt företagande" (förberedande yttrande)

(2012/C 24/01)

Föredragande: **Ariane RODERT**

I ett brev av den 6 juni 2011 bad Europeiska kommissionens vice ordförande Maroš ŠEFČOVIČ Europeiska ekonomiska och sociala kommittén att i enlighet med artikel 262 i EUF-fördraget utarbeta ett förberedande yttrande om

"Socialt entreprenörskap och socialt företagande".

Facksektionen för inre marknaden, produktion och konsumtion, som svarat för kommitténs beredning av ärendet, antog sitt yttrande den 3 oktober 2011.

Vid sin 475:e plenarsession den 26–27 oktober 2011 (sammanträdet den 26 oktober 2011) antog Europeiska ekonomiska och sociala kommittén följande yttrande med 106 röster för och 1 nedlagd röst:

1. Sammanfattning och slutsatser

1.1 När man undersöker olika initiativ som syftar till att främja socialt entreprenörskap är det enligt EESK:s uppfattning nödvändigt att betrakta dem mot bakgrund av det bredare begreppet socialt företagande, eftersom åtgärder krävs i alla faser av dess livscykel.

1.2 Socialt företagande utgör ett centralt inslag i den europeiska sociala modellen, har nära kopplingar till Europa 2020-strategin och ger ett värdefullt bidrag till samhället. Genom att stödja och främja socialt företagande kan vi på bästa sätt utnyttja dess tillväxtpotential och kapacitet att skapa ett socialt värde. EESK ställer sig bakom kommissionens lansering av en politisk ram och åtgärdsplan för att främja socialt företagande i Europa, och betonar vikten av ett fullständigt genomförande på både EU-nivå och medlemsstatsnivå.

1.3 Eftersom de nationella definitionerna skiljer sig åt bör socialt företagande beskrivas med utgångspunkt i gemensamma

egenskaper, t.ex. primärt sociala ändamål, återinvestering av vinster, en mångfald av juridiska former och medverkan av berörda aktörer.

1.4 Medlemsstaterna och EU-institutionerna måste säkerställa att sociala företag systematiskt inkluderas och beaktas i offentliga politiska initiativ och program riktade till företagande på likvärdiga villkor med andra företagsformer. Gränsöverskridande sociala företagsinitiativ främjas bäst genom EU-anslag till europeiska mötesplatser för utbyte av idéer och modeller.

1.5 Förbättrad tillgång till kapital och skräddarsydda finansiella instrument är av högsta prioritet för socialt företagande. Kommissionen bör samla in och sprida kännedom om god praxis och innovationsinitiativ som redan existerar i medlemsstaterna, t.ex. hybridkapital och former för samverkan mellan offentliga och privata investeringar, samt se till att gällande lagstiftningsramar på EU-nivå inte utgör ett hinder för utvecklingen av nya instrument.

1.6 Det är av avgörande betydelse att program för etablering och utveckling av sociala företag uttryckligen ingår i strukturfonderna under kommande programperiod. Kommissionen bör ge vägledning för hur finansiella instrument från olika källor kan kombineras och mobiliseras.

1.7 Kommissionen bör initiera en jämförelse på EU-nivå av offentliga finansieringslösningar som är särskilt lämpade för socialt företagande. Kommissionen bör främja och bedöma omfattningen av anbud där sociala faktorer beaktas och det problem som gold plating (överdriven tillämpning av upphandlingsregelverket) utgör i upphandlingsförfaranden. Kommissionen bör i sin pågående översyn av statsstödsreglerna överväga att undanta samtliga sociala tjänster av allmänt intresse, eller erbjuda undantag från anmälningsplikt för alla småskaliga offentliga tjänster och vissa sociala tjänster i syfte att uppmuntra nystartande av sociala företag.

1.8 På grund av de sociala företagens varierande juridiska former och specifika sociala uppdrag existerar skattelättnader i vissa medlemsstater. Dessa bör ses över och kännedomen om dem bör spridas för att främja utvecklingen av välfungerande bestämmelser.

1.9 Kommissionen och medlemsstaterna bör främja utformandet av särskilda stödprogram för utveckling av sociala företag och nästa generation av sociala entreprenörer.

1.10 Kommissionen bör tillsammans med sociala företag ta initiativ till att utreda möjligheterna att inrätta ett gemensamt europeiskt instrument för att mäta sociala resultat och uppmuntra användningen av befintliga system. Dessutom bör man ytterligare överväga initiativ för att skapa ett öppnare rapporteringssystem i syfte att bygga upp förtroendet hos investerare. EESK uppmanar kommissionen att inleda en studie av existerande sociala märkningar med syftet att utarbeta ett gemensamt europeiskt system eller en uppförandekod.

1.11 Det sociala företagandet måste inkluderas i forsknings-, innovations- och utvecklingsprogram. Dessutom bör initiativ tas för att samla in och sprida statistik om socialt företagande på europeisk nivå. Ansvaret för detta skulle kunna ligga hos en observationsgrupp för socialt företagande på EU-nivå.

1.12 I likhet med alla andra arbetsgivare måste sociala företag omfattas av kraven på skäliga arbetsvillkor och säkerställa att kollektivavtal tillämpas korrekt, där sådana finns.

1.13 Man måste fästa särskild vikt vid de nya medlemsstaterna för att säkerställa framväxten av sociala företag genom avreglering av offentliga tjänster, politik för social integration och stöd till olika former av socialt företagande genom exempelvis den sociala ekonomin.

2. Inledning

2.1 I kommissionens meddelande *På väg mot en inre marknadsakt* av den 27 oktober 2010 ⁽¹⁾ föreslogs åtgärder för att förverkliga konceptet "social marknadsekonomi med hög konkurrenskraft". En åtgärd som föreslås i meddelandet är initiativet för socialt entreprenörskap. Förslaget kvarstod som en central åtgärd i den slutliga versionen av meddelandet om inre marknadsakten från april 2011 ⁽²⁾ och lyftes också fram som ett prioriterat område i EESK:s yttrande INT/548 ⁽³⁾ inom ramen för samrådet om inre marknadsakten.

2.2 Europa står inför utmaningar som kräver lösningar som förenar ekonomiskt och socialt välstånd. Genom att främja socialt entreprenörskap och socialt företagande – särskilt i det rådande hårda ekonomiska klimatet – kan både dess tillväxtpotential och sociala mervärde tas till vara. För att frigöra denna potential måste man utveckla och genomföra en omfattande och integrerad politisk ram som inkluderar en lång rad berörda aktörer från samtliga sektorer i samhället (det civila samhället, privata och offentliga aktörer) på alla nivåer (lokal, regional, nationell och europeisk).

2.3 Socialt entreprenörskap och socialt företagande täcker in olika slags koncept som omfattar flera olika aktörer och begrepp på medlemsstatsnivå. Titeln på föreliggande förberedande yttrande är "Socialt entreprenörskap och socialt företagande", eftersom EESK anser att det bredare begreppet "socialt företagande" (som också omfattar socialt entreprenörskap) bör användas genomgående i yttrandet, eftersom åtgärder krävs i alla faser av sociala företags livscykel.

2.4 Detta förberedande yttrande syftar till att identifiera prioriterade områden som måste beaktas för att skapa en gynnsam miljö för det sociala företagandet i Europa. EESK har berört ämnet i ett flertal yttranden ⁽⁴⁾ under årens lopp och välkomnar kommissionens nya fokus på socialt företagande. Det är också viktigt att erkänna det betydelsefulla arbete som diverse aktörer har utfört på området under åren, och som till viss del har använts som underlag för föreliggande yttrande ⁽⁵⁾.

3. EESK:s kommentarer

3.1 Definition av socialt företagande

3.1.1 Olika språk- och kulturtraditioner har lett till skilda tolkningar av begreppet socialt företagande.

⁽¹⁾ KOM(2010) 608 slutlig.

⁽²⁾ KOM(2011) 206 slutlig.

⁽³⁾ EUT C 132, 3.5.2011, s. 47.

⁽⁴⁾ EGT C 95, 30.3.1998, s. 99; EGT C 117, 26.4.2000, s. 52; EUT C 112, 30.4.2004, s. 105; EUT C 234, 22.9.2005, s. 1; EUT C 120, 20.5.2005, s. 10; EUT C 318, 23.12.2009, s. 22; EUT C 44, 16.2.2008, s. 84.

⁽⁵⁾ EMES Network (www.emes.net), Ciriec International (www.ciriec.ulg.ac.be), Cecop (www.cecop.coop)

3.1.2 EESK förstår behovet av tydlighet när det gäller begreppet, i syfte att fokusera insatserna, men föreslår en beskrivning av gemensamma karaktärsdrag snarare än en definition. Det sociala företagandets särdrag kan beskrivas enligt följande:

- Har **primärt socialt ändamål** före vinständamål och är av samhällsnyttig karaktär i allmänhetens eller medlemmarnas intressen.
- Är företrädesvis icke-vinstdrivande och det **huvudsakliga överskottet återinvesteras** i verksamheten och går inte till privata aktieinnehavare eller ägare.
- Har en **mångfald av juridiska former och affärsmodeller**, t.ex. kooperativ, ömsesidiga bolag, frivilligorganisationer, stiftelser, vinst- eller icke-vinstdrivande företag. Är ofta hybrider av flera juridiska former och ändrar i vissa fall form efter behov.
- Är ekonomiska aktörer som **producerar varor och tjänster** (ofta allmännyttiga), i många fall med starka inslag av social innovation.
- Är **självständiga och oberoende**, med hög grad av **delaktighet** och **medbestämmande** (personal, användare, medlemmar), **styrning och demokrati** (antingen representativ eller öppen).
- Ofta född ur eller associerad till en **civilsamhällesorganisation**.

3.1.3 Det sociala företagandet ger **ett betydande bidrag till samhället** och är ett centralt inslag i **den europeiska sociala modellen**. De sociala företagen bidrar till målen i Europa 2020-strategin genom att skapa sysselsättning, utveckla innovativa lösningar för att möta allmänhetens behov, och främja social sammanhållning, integration och aktivt medborgarskap. De fyller en särskilt viktig funktion när det gäller att främja deltagandet bland kvinnor, äldre, ungdomar, minoritetsgrupper och invandrare. Vidare är det viktigt att uppmärksamma att många sociala företag är småföretag, ofta inom den sociala ekonomin, och många av dessa är aktiva på arbetsintegrationsområdet.

3.1.4 Kommissionens pågående **arbete med den sociala ekonomins rättsstrukturer** bör beakta dessa karaktärsdrag för att säkerställa att samtliga former av socialt företagande

inkluderas. Kommissionen bör även överväga att utföra en **studie om de nya juridiska former och lagstiftningsförslag som utvecklats** för socialt företagande i en del medlemsstater⁽⁶⁾ för att bedöma deras användbarhet.

3.2 Att integrera socialt företagande i den offentliga näringslivspolitik

3.2.1 Den offentliga politiken för näringslivets utveckling och tillväxt är kopplad till flera politikområden såsom konkurrens, inre marknaden, finans och innovation. Offentliga näringspolitiska initiativ, som syftar till att underlätta etablering och drift av företag, måste beakta och omfatta **det sociala företagandet på likvärdiga villkor som andra företagsformer**, både på medlemsstats- och Europainivå, samtidigt som hänsyn tas till deras specifika särdrag.

3.2.2 Sociala företag är ofta lokalt anknutna och har inte alltid ett självklart intresse av eller fokus på att expandera. Snarare än att konkurrera eller utvidga sin modell, föredrar man ofta andra typer av modeller för utveckling. Detta är något som bör tas hänsyn till i eventuella **initiativ för gränsöverskridande socialt företagande**. EU och medlemsstaterna bör finansiera och stödja utvecklingen av forum, praktikantutbyten, "social innovation camps" och nätverk för social franchising, som kan vara en bättre väg för att ge inspiration till nya idéer och gränsöverskridande samverkan.

3.3 Stimulans av sociala investeringar

3.3.1 Förbättrad tillgång till kapital för både etablering och utveckling av socialt företagande bör prioriteras. Det saknas i dag finansiella instrument som är speciellt utformade för socialt företagande, trots att intresset för att samverka är stort hos både finansinstitut och sociala företag. Flera innovativa finansieringsinstrument växer nu fram på lokal och nationell nivå. Kommissionen bör initiera ett arbete för att **samla och sprida den goda praxis som driver dessa innovativa initiativ** och den expertis som existerar i medlemsstaterna för att **uppmuntra sociala investeringar** för socialt företagande i Europa. I detta arbete bör kommissionen beakta nedanstående.

3.3.1.1 Socialt företagande behöver på grund av sina specifika egenskaper och varierande juridiska former andra typer av finansieringsinstrument än andra företag. En särskild skräddarsydd form av **hybridkapital**⁽⁷⁾, som inbegriper komponenter som bidrag, eget kapital och skuldkapital, är bättre lämpat för socialt företagande under hela dess livscykel. Hybridkapital är en kombination av bidrag (offentliga bidrag, filantropiska fonder, donationer), eget kapital och skuld- och riskspridningsinstrument. Finansinstrument av hybridkapitaltyp omfattar återvinningsbara bidrag, räntefria lån, omvandlingsbara bidrag och in-täktsfördelningsavtal. Hybridkapital bygger ofta på ett nära samarbete mellan offentligt och privat kapital.

⁽⁶⁾ Företag i allmänhetens tjänst i Storbritannien (CIC) 2005, italiensk lag 118/2005 och dekret 155/2006, finsk lag 1351/2003, slovensk lag om socialt entreprenörskap, 2011.

⁽⁷⁾ <http://www.schwabfound.org/pdf/schwabfound/SocialInvestmentManual.pdf>.

3.3.1.2 Uppkomsten av **förmedlare** av kapital som är speciellt inriktade på det sociala företaget bör också beaktas. Dessa spelar en central roll när det gäller att föra samman sociala entreprenörer och investerare, upplysa om och fördela kapital samt ge rådgivning och verksamhetsstöd. Det finns en rad intressanta exempel som bör undersökas närmare ⁽⁸⁾.

3.3.1.3 Kommissionen bör även mer ingående studera framväxten av olika typer av statliga **sociala investeringsfonder** ⁽⁹⁾, andra initiativ inom finanssektorn (kooperativa banker ⁽¹⁰⁾, sociala banker ⁽¹¹⁾, kommersiella banker med sociala program ⁽¹²⁾ eller innovativa instrument som "Social Impact Bonds" ⁽¹³⁾. Det är särskilt viktigt att stödja dessa initiativ med tanke på den nu minskande offentliga finansieringen.

3.3.2 Det är mycket viktigt att kommissionen säkerställer att **EU:s regelverk** (exempelvis statsstödsregler) stöttar och inte hämmar utvecklingen av dessa nya finansiella instrument.

3.3.3 Det är av avgörande betydelse att program för etablering och utveckling av sociala företag uttryckligen ingår i **strukturfonderna** under kommande programperiod. Dessutom är det viktigt med en förlängning, så att stödet säkerställs under hela den sårbara etableringsfasen. För att strukturfonderna ska utgöra ett stöd för socialt företagande bör kommissionen också **ge vägledning om god praxis** när det gäller att kombinera och mobilisera stödinstrument från olika källor.

3.4 Modernisera offentlig finansiering

3.4.1 Socialt företagande producerar ofta varor och tjänster av allmänt intresse, som till stor del finansieras med offentliga medel. Vid tillämpningen av de gällande rättsliga ramarna gynnas ofta större privata aktörer med god kapitaltillgång. Både nya och befintliga juridiska instrument bör utvecklas så att de är bättre anpassade till socialt företagande. Kommissionen bör initiera en **EU-jämförelse av offentliga finansieringslösningar** speciellt lämpliga för socialt företagande.

3.4.2 Som EESK påpekade i sitt yttrande INT/570 ⁽¹⁴⁾ måste små och medelstora företags – inklusive sociala företags – deltagande i offentlig upphandling öka. Detta är centralt för en **likvärdig tillgång till offentlig upphandling** för alla aktörer. Upphandlingsförfarandena måste förenklas genom **förenklade**

administrativa förfaranden. Kommissionen har här en central roll när det gäller att samla in och sprida kännedom om bra och enkla upphandlingsmodeller för socialt företagande.

3.4.3 I EESK:s yttrande om offentlig upphandling påpekas också **vikten av innovativa, miljörelaterade och sociala aspekter i upphandlingen**. Kommissionens handledning *Buying social* ⁽¹⁵⁾, där man visar på olika möjligheter att ta sociala och miljömässiga hänsyn vid upphandling, är av central betydelse och den bör lyftas fram i högre grad. Kommissionen bör också vidta åtgärder för att uppmuntra och undersöka förekomsten av upphandlingar med sociala hänsyn.

3.4.4 Kommissionen måste ta itu med den övertillämpning av upphandlingsregelverket (s.k. **gold plating**) som förekommer i vissa medlemsstater genom att bygga kunskap om alternativt samt lämpligare och mer innovativa offentliga stödinstrument.

3.4.5 Stöd till sociala företag ifrågasätts ofta utifrån statsstödsreglerna. I sitt yttrande TEN/455 ⁽¹⁶⁾ ger EESK sitt stöd till mer diversifierade och proportionerliga åtgärder, och framhåller behovet av att inte enbart fokusera på ekonomiska kriterier, utan även ta hänsyn till sociala, lokala, regionala och miljömässiga aspekter samt mäta effektivitet i termer av kvalitet, resultat och hållbarhet. Det påbörjade arbetet med att **förenkla och förtydliga** bestämmelserna om statligt stöd måste därför beakta hur översynen av dessa bestämmelser påverkar det sociala företaget. Viktigt är att **synliggöra** de **undantag** som redan finns ⁽¹⁷⁾.

3.4.6 Kommissionen bör i sin pågående översyn av statsstödsreglerna överväga att **utöka undantagen till att omfatta samtliga sociala tjänster av allmänt intresse**, eller, som EESK föreslog i sitt yttrande, **befria** samtliga småskaliga allmännyttiga tjänster och vissa sociala tjänster **från anmälningskravet**. Den osäkerhet och extra administrativa börda som efterlevnaden av bestämmelserna om statligt stöd medför kan avskräcka privata investerare och tjänstemän med ansvar för offentlig upphandling från att samverka med sociala företag. Undantag kan sporra till mer innovation och företagsstarter. Dock måste denna typ av initiativ fortsättningsvis innehålla en komponent som gör att korruption kan förhindras.

3.4.7 De sociala företagen har olika juridiska former och är därför ofta föremål för olika **skatteregler och villkor**. På grund av att sociala företag har ett socialt uppdrag och begränsad eller minskad vinstutdelning åtnjuter de skattelättnader och andra fiskala fördelar i en del medlemsstater. Dessa förmåner måste bli föremål för en översyn, och man måste sprida kunskap om dem för att uppmuntra framväxten av adekvata bestämmelser för socialt företagande oavsett juridisk form.

⁽⁸⁾ www.unltd.org.uk; www.commoncapital.org.uk; www.cafonline.org.

⁽⁹⁾ De aktörer som i första hand tillhandahåller sociala investeringar är filantropiska riskkapitalfonder, sociala investeringsfonder, finansieringskonsulter och sociala fondbörser. För ytterligare information se: Investor Perspectives on Social Enterprise Financing: http://217.154.230.218/NR/rdonlyres/1FC8B9A1-6DE2-495F-9284-C3CC1CFB706D/0/BC_RS_InvestorPerspectivesonSocialInvestment_forweb.pdf Som exempel på ett socialt investeringsinitiativ kan nämnas "Big Society Capital" i Storbritannien: <http://www.cabinetoffice.gov.uk/content/big-society-capital>.

⁽¹⁰⁾ www.eurocoopbanks.coop.

⁽¹¹⁾ www.triodos.be.

⁽¹²⁾ Initiativ av bankgruppen Intesa Sanpaolo för socialt företagande, Banca Prossima www.bancaprossima.com.

⁽¹³⁾ www.socialfinance.org.uk/sib.

⁽¹⁴⁾ EUT C 318, 29.10.2011, s. 113.

⁽¹⁵⁾ <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=331&langId=en&pubId=606&type=2&furtherPubs=yes>.

⁽¹⁶⁾ EUT C 248, 25.8.2011, s. 26.

⁽¹⁷⁾ T.ex. stöd för utbildning av anställda, sysselsättningsstöd, insatser för personer med funktionsnedsättning samt stöd av mindre omfattning.

3.5 Lansera utvecklingsprogram för socialt företagande

3.5.1 Socialt företagande behöver **tillgång till speciellt utformade stödprogram** för utveckling. Initiativ av s.k. hubs som erbjuder affärsstöd, arbetsplatser och mentorstöd har varit effektiva i inledningsfasen, och detta gäller också utbildningsprogram inom nätverk av sociala företag. Särskild uppmärksamhet bör riktas mot program för investeringsberedskap. Framväxten och utbytet av denna typ av stödprogram bör främjas.

3.5.2 Det behövs insatser för att stödja **nästa generation av sociala entreprenörer**. Socialt företagande bör uppmuntras i formell, informell och icke-formell utbildning. Särskild träning i socialt företagande⁽¹⁸⁾ bör främjas i alla medlemsstater.

3.5.3 Kommissionen och medlemsstaterna bör **stödja och samarbeta med etablerade aktörer och nätverk inom det sociala företagandet**. Ofta har sociala företag sitt ursprung i den ideella sektorn och sociala ekonomin. De utgör en utmärkt kanal för kontakt med sociala entreprenörer och företag.

3.6 Bygg kännedom om och förtroende för socialt företagande

3.6.1 Socialt företagande måste synliggöras och erkännas som en vital sektor i samhället. Kommissionen bör överväga en **uropeisk märkning för sociala företag**, som skulle leda till större medvetenhet och erkännande samt bygga upp förtroende och efterfrågan. Ett första steg bör vara en studie, på initiativ av kommissionen och i samarbete med sociala företag, av existerande märkningar och andra certifieringssystem som redan existerar i många medlemsstater⁽¹⁹⁾.

3.6.2 Inom forskning och politik likställs ofta företagande med vinstsyftande privata företag. Insatser måste därför göras för att fortlöpande inkludera **det sociala företagandet i forsknings-, innovations- och utvecklingsprogram**.

3.6.3 Det råder brist på **samlad statistik om socialt företagande** på medlemsstats- och Europainivå. Användningen av satelliträkenskap⁽²⁰⁾ bör främjas i samtliga medlemsstater. Dessutom bör en observationsgrupp för socialt företagande inrättas på EU-nivå, med EESK:s och dess nationella motsvarigheters aktiva medverkan och i nära samarbete med medlemsstaterna, för att samla in, jämföra och redovisa kunskap på ett systematiskt sätt.

3.6.4 Vinsterna med socialt företagande måste synliggöras bättre genom **mätning av andra värden än rent ekonomiska**. Det existerar flera instrument för att mäta sociala resultat⁽²¹⁾ och andra former av socialekonomisk redovisning. Olyckligtvis är dessa ofta alltför komplexa för små aktörer att tillgodogöra

sig. I samarbete med sociala företagare, forskare och kapitalaktörer bör EU främja användningen av dessa befintliga system och även vidta åtgärder för att utarbeta ett enklare gemensamt EU-system eller en uppförandekod med utgångspunkt i dessa befintliga system.

3.6.5 För att **bygga större tillit och förtroende** för socialt företagande måste ökad ansvarsskyldighet och genomsynlighet säkras. Socialt företagande är ofta beroende av statliga medel, privata donationer och medlemsavgifter. Användningen av dessa resurser måste redovisas öppnare för att öka investerarens tillit genom ett **öppet redovisningssystem**, som kan vara gemensamt inom EU. Ökad transparens och öppen redovisning kan även motverka risken med sociala företag som efter kort tid konverterar till mer lukrativa företagsformer, där företagsledare och styrelsemedlemmar tar ut oskäliga arvoden.

3.6.6 För att skapa de bästa förutsättningar för socialt företagande krävs både **ledarskap** och en **löpande dialog** mellan samtliga sektorer i samhället. För detta krävs samarbete, under kommissionens ledarskap, mellan alla EU-institutioner, medlemsstater och aktörer inom samhället, med särskild fokus på de regionala myndigheterna, som ofta är de viktigaste parterna. Såväl EESK som Regionkommittén kommer att spela en avgörande roll i nästa skede i detta arbete på grund av sin sammanställning, sakkunskap och nära kontakt med medlemsstaterna.

3.7 Övriga kommentarer

3.7.1 Det sociala företagandet omfattar ofta **volontärer**. Det är här viktigt att vara tydlig när det gäller deras roll. I rådets beslut av den 27 november 2009⁽²²⁾ betonas att frivilligverksamhet omfattar verksamhet som människor "ägnar sig åt av egen fri vilja och fritt val och som inte motiveras av önskan om att göra ekonomiska vinster". Volontärarbete ersätter inte yrkesmässiga avlönade arbetstillfällen, men bidrar till samhället med ett mervärde.

3.7.2 Sociala företag omfattas i likhet med alla andra arbetsgivare av kravet på **skäliga arbetsvillkor** och de måste se till att kollektivavtal följs, där sådana finns. Vid tillämpningen av bestämmelserna i EU-lagstiftningen, nationella lagar och kollektivavtal på området information, samråd och arbetstagedeltagande måste de sociala företagen kartlägga den lämpligaste och mest ändamålsenliga metoden för att säkerställa att dessa rättigheter tillämpas korrekt.

3.7.3 Socialt företagande har växt fram utifrån skilda nationella förhållanden. EESK uppmanar kommissionen att särskilt fokusera sitt stöd och initiativ på **uppbyggnaden av det sociala företagandet i de nya medlemsländerna**. Till viktiga initiativ hör att anta ändringar i de nationella välfärdssystemen, främja en politik för aktiv integrering, uppmuntra framväxten av den sociala ekonomin och socialt företagande samt öppna marknaden för allmännyttiga tjänster.

⁽¹⁸⁾ www.sse.org.uk och olika mastersprogram för socialt företagande (t.ex. Università di Trento eller Università Bocconi).

⁽¹⁹⁾ www.standardsmap.org/en och www.socialenterprisemark.org.uk.

⁽²⁰⁾ http://unstats.un.org/unsd/publication/SeriesF/SeriesF_91E.pdf.

⁽²¹⁾ www.thesroinetwork.org; <http://iris.thegiin.org>; www.iso.org/iso/social_responsibility.

⁽²²⁾ EUT L 17, 22.1.2010, s. 43.

3.7.4 EU bör även verka för **det sociala företagandet utanför EU:s gränser**. Kännedom om EU:s modell för socialt företagande bör spridas för att inspirera utvecklingen av liknande modeller i kandidatländerna och internationellt.

Bryssel den 26 oktober 2011

*Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs
ordförande*
Staffan NILSSON
